

Lisexcisie

LETZ (Loop Excision of the Transformation Zone)

Gynaecologie

Inleiding

U heeft een afspraak bij de behandelkamer Gynaecologie voor een lisexcisie. Deze folder geeft algemene informatie over deze behandeling.

Wat is een lisexcisie?

Bij een lisexcisie, ook wel LETZ (Loop Excision of the Transformation Zone) worden oppervlakkige weefselafwijkingen verwijderd, die zeer waarschijnlijk niet vanzelf verdwijnen. Er bestaat anders een risico dat de afwijking in de loop der jaren in ernst toeneemt. Met deze procedure wordt kanker voorkomen. De behandeling is eenvoudig en duurt ongeveer tien minuten.

Vorbereiding

Houd bij de voorbereiding op de lisexcisie rekening met het volgende:

- neem uw identiteitsbewijs en de verwijfskaart van huisarts of verwijzend arts mee;
- meldt u zich tien minuten voor het afgesproken tijdstip bij de desbetreffende polikliniek;
- u hoeft thuis geen speciale voorbereidingen te treffen. U mag van tevoren gewoon eten en drinken (tenzij bij u een ingreep onder sedatie/intraveneuze pijnstilling is afgesproken);
- wij vragen u om een begeleider mee te nemen, die u na de ingreep naar huis kan brengen. De begeleider mag ook bij de ingreep aanwezig zijn, indien u dit prettig vindt;
- gebruik op de dag van de behandeling geen bodylotion op uw bovenbenen;
- heeft u een piercing of een dermal piercing op uw romp, dan moet u deze verwijderen of laten verwijderen in verband met verbrandingsgevaar.

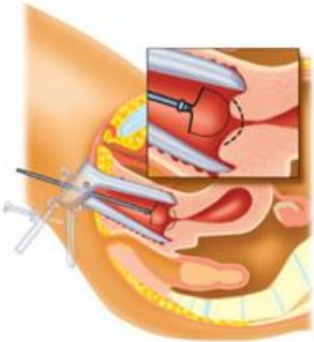
ATTENTIE: indien u onderstaande pijnstilling krijgt, moet u vanaf 01-08-2023 30 minuten vóór de afspraaktijd aanwezig zijn.

Is er bij u afgesproken dat er zo nodig pijnstilling door een infuus toegediend kan worden, leest u dan voor ook de folder '[Behandelkamer gynaecologie bij intraveneuze pijnstilling](#)'. Hiervoor geldt namelijk een aangepaste voorbereiding.

Is er bij u afgesproken dat de behandeling onder sedatie (een soort roesje) plaatsvindt, leest u dan vooral ook de folder '[Sedatie bij gynaecologische behandelingen/onderzoeken](#)'. Hiervoor geldt namelijk een aangepaste voorbereiding.

Behandeling

Tijdens de ingreep wordt u begeleid door een verpleegkundige of doktersassistente. Zij houdt goed in de gaten hoe het met u gaat tijdens de ingreep. Als eerste wordt een spreider in de vagina ingebracht om de baarmoedermond goed in beeld te brengen. Dan wordt de baarmoedermond verdoofd met een aantal injecties (spuiten). Er wordt een beenplaat op uw bovenbeen geplakt voor geleiding van de elektrische stroom. Daarna wordt met een elektrisch verhit lusje de afwijking verwijderd. U hoort allerlei piepgeluidjes van de apparatuur. Door de verdoving is de behandeling meestal pijnloos. Kleine bloedinkjes in het wondgebied worden dicht gebrand. Hierna wordt de spreider verwijderd en is de behandeling klaar.

Figuur 6. Lis-excisie: de arts brandt een kegelvormig stukje uit de baarmoedermond

Het herstel na lisexcisie / LETZ

De baarmoedermond heeft ongeveer drie tot zes weken nodig om te genezen. Gedurende deze periode hebben de meeste vrouwen wat bloederige afscheiding, dat is normaal. Meestal neemt vijf à tien dagen na behandeling het bloedverlies wat toe. Dit kan vrij plotseling ontstaan doordat het gemaakte brandkorstje los zal laten. Dit is onderdeel van het normale genezingsproces. Het advies is om de eerste weken na de ingreep niet te sporten, dit is beter voor het genezingsproces. Ook raden wij geslachtsgemeenschap, tampongebruik af gedurende de eerste twee weken, douchen is geen probleem.

Een enkele keer komt het voor dat een patiënte na de behandeling last heeft van bloedingen, meer dan een normale menstruatie, koorts of buikpijn die niet overgaat na het gebruik van pijnstillers. Dan raden wij u aan om telefonisch contact op te nemen met de polikliniek Gynaecologie.

Uitslag

Het verwijderde weefsel wordt opgestuurd naar het pathologisch laboratorium. De patholoog onderzoekt het weefsel onder de microscoop en na ongeveer 10 - 14 dagen krijgt u (telefonisch) de uitslag. Meestal bevestigt de patholoog dat het een voorstadium is en dat er geen sprake is van kanker.

Nacontrole en follow-up

In 95% van de gevallen is er hierna geen verdere behandeling meer nodig. Wel wordt er 6 en 24 maanden na de behandeling nogmaals een uitstrijkje gemaakt om er zeker van te zijn dat het voorstadium afdoende is behandeld. Het uitstrijkje na zes maanden wordt op de polikliniek Gynaecologie afgenomen door een arts van de Gynaecologie. Deze arts overlegt over de uitslag en het vervolgbeleid met één van de gespecialiseerde gynaecologen, voordat u bericht krijgt over de uitslag. U komt hiervoor alleen bij de gespecialiseerde gynaecoloog terecht als dit met u werd afgesproken. Het uitstrijkje na 24 maanden mag ook bij de huisarts worden verricht.

Bij de uitstrijkjes wordt een co-test uitgevoerd, dus zowel cellen als HPV (Humaan PapillomaVirus, de veroorzaker van baarmoederhalskanker) worden onderzocht. Als deze testen goed zijn (dus geen afwijkende cellen en geen HPV), wordt u terugverwezen naar het bevolkingsonderzoek. Bij 5 van de 100 behandelde vrouwen kan er in de toekomst een tweede behandeling nodig zijn. De uitslag van de uitstrijkjes wordt altijd aan u doorgegeven, ook als er sprake is van een normale uitslag (= Pap1 en 2 met afwezigheid van HPV).

(Pijn)klachten

Heeft u wondproblemen, ernstige pijnklachten of andere vragen, dan kunt u altijd contact opnemen met de polikliniek, tijdens kantooruren te bereiken op telefoonnummer (053) 487 23 30. Bij acute problemen 's avonds en in het weekend kunt u contact opnemen met het observatorium in Enschede, te bereiken via de telefoniste van het ziekenhuis, telefoon (053) 487 20 00.

Mogelijke complicaties

Zoals bij iedere ingreep, kunnen ook bij de behandeling van een lisexcisie complicaties optreden. Gelukkig komen deze niet vaak voor en kunnen ze meestal verholpen of behandeld worden.

Mogelijke complicaties zijn:

- koorts;

- buikpijn;
- meer dan een normale menstruatie aan bloedverlies;
- verandering van afscheiding; soms verandert de afscheiding van een geurloze naar een riekende afscheiding. Dit kan komen door een infectie en kan snel verholpen worden met antibiotica of met een vaginaal pro-bioticum of een middel dat de zuurgraad van de vagina herstelt. U kunt ook preventief vanaf de behandeling wekelijks vaginaal een tablet inbrengen van bijv. Symbiovag of Normaflor dat u bij de drogist of apotheek zonder recept kunt krijgen.

Belangrijke contactgegevens

- polikliniek en behandelkamer Gynaecologie, route H03, telefoon (053) 487 23 30.

Aanvullende informatie

Meer informatie over een lisexcisie vindt u bijvoorbeeld:

- op de website www.nvog.nl

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de behandelend arts of verpleegkundige dan om nadere uitleg.